

Talousvaliokunta
Eduskunta

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle EU:n vihreitä joukkolainoja koskevaa asetusta täydentäväksi lainsäädännöksi (HE 77/2024 vp)

EU:n vihreitä joukkolainoja koskevalla standardilla on potentiaalia olla tärkeä osa unionin kestäväen rahoituksen kehystä. Pidämme kannatettavana, että unioni on päättänyt lähestyä standardointia markkinaehtoisesti ja antaa markkinatoimijoille vapauden päättää standardin hyödyntämisestä.

Esitetyt lainsäädäntömuutokset

Pidämme esitettyjä lainsäädäntömuutoksia pääosin kannatettavina. On tärkeää, että standardin ohelle ei esitetä aineellista kansallista lisäsääntelyä. Pidämme hyvänä ratkaisuna sitä, että kotimaiseen lainsäädäntöön ei horisontaalisen johdonmukaisuuden nimissä myöskään sisällytetä rikosoikeudellisten seuraamusten mahdollisuutta. Hallinnollisten seuraamusten säätäminen vastaavalle minimitasolle kuin EU-asetuksessa on myös tervetullutta, jotta varmistetaan mahdollisimman tasainen pelikenttä eurooppalaisten toimijoiden välillä. Kiitämme sitä, että valmisteluvaiheessa on kuultu kattavasti toimialaa ja otettu antamiamme kommentteja huomioon.

FA kiinnittää edelleen huomiota riskiin siitä, että nyt esitetyt lisäykset arvopaperimarkkinalakiin ja Finanssivalvonnasta annettuun lakiin saattavat heikentää lainsäädännön yhtenäisyyttä ja ymmärrettävyyttä.

Eräitä yksityiskohtaisia huomioita Finanssivalvonnan nykyisistä ehdotetun sääntelyn kanssa päällekkäisistä toimivaltuuksista

Ehdotetussa arvopaperimarkkinalain 17:1 d §:ssä asetettaisiin Finanssivalvonnalle valtuus vaatia liikkeeseenlaskijaa mm. julkaisemaan EU-asetuksen 10 artiklassa tarkoitettu tietokooste tai asetuksen mukaisia arvioita ja arviointeja. FA on aiemmin lausunut hallituksen esitysluonnoksesta siten, että huomioiden arvopaperimarkkinalain 1 luvun 4 § (Riittävien tietojen tasapuolinen pitäminen saatavilla) ja 17 luvun 2 § (Kielto-, oikaisu- ja keskeytyspäätös) sekä Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvun valvontavaltuudet (erityisesti 18 §, oikeus saada tietoja valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta) Finanssivalvonnan on mahdollista jo nykyisen valtuuskehikon puitteissa vaatia varsin kattavasti valvottavaa yhteisöä julkistamaan erilaisia joukkolainoihin liittyviä tietoja, kuten tietokooste tai kohdentamisraportteja, mikäli niiden julkaisematta jättäminen aiheuttaisi sijoittajille ilmeisiä haittoja. Olemme lisäksi maininneet, että selvyuden vuoksi voisi olla riittävää lisätä arvopaperimarkkinalain 17 luvun 2 §:een viittaus vihreitä joukkolainoja koskevaan asetukseen.

Hallituksen esityksen sivulla 20 arvopaperimarkkinalain 17 luvun 1 d §:n tarvetta perustellaan sillä, että ”arvopaperimarkkinalain 17 luvun 2 §:n toimivaltuudet eivät sisällä julkaisemiseen tai julkistamiseen koskevia valtuuksia, vaan valtuuksia tehdä kiello-, oikaisu-, ja keskeytyspäätöksiä”. Myös tietokoosteen laatiminen on liikkeeseenlaskijaa suoraan velvoittava artikla, ja Finanssivalvonta voisi myös aiemmin esittämämme ratkaisun eli muutetun arvopaperimarkkinalain 17 luvun 2 §:n nojalla kieltää asetuksen vastaisen toiminnan eli passiivisuuden. Edellä mainitun lisäksi aiemmin hallituksen esityksen valmisteluvaiheessa esiin tuomamme Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvun 18 § (Oikeus saada tietoja valvottavalta ja muulta finanssimarkkinoilla toimivalta) mahdollistaa sen, että Finanssivalvonta voi pyytää laissa säädetyn tehtävänsä hoitamiseksi valvottavalta tai muulta finanssimarkkinoilta toimivalta tietoja tai selvityksiä. Tämän lisäksi Finanssivalvonnalla on Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvun 33 a § nojalla oikeus velvoittaa valvottava tai muu finanssimarkkinoilla toimiva täyttämään velvollisuutensa silloin, kun tämä on laiminlyönyt finanssimarkkinoita koskevia säännöksiä. Jo Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvun säännökset tai niiden ja arvopaperimarkkinalain 17 luvun 2 §:n yhdistelmä riittäisivät mielestämme hyvin turvaamaan sen, että Finanssivalvonta kykenee tehokkaasti käyttämään vihreitä joukkolainoja koskevan asetuksen sisältämiä valtuuksia.

Hallituksen esityksessä esitetty sääntelyratkaisu (arvopaperimarkkinalain 1 d §) on sinänsä ymmärrettävä, koska vihreitä joukkolainoja koskevan asetuksen mukaisien valtuuksien sisällyttämiselle mainittuihin erityislakeihin on tarpeen. Huolestamme kuitenkin on, että kansallisen lisäsääntelyn ja erityisesti valvontavaltuuksien kokonaismäärä vain kasvaa ja monimutkaistuu tulevaisuudessa nyt valitun sääntelymallin johdosta, kun tulevaisuudessa eurooppalaista sääntelyä edelleen kehitetään. Finanssivalvonnasta annetun lain 3 luvun säännökset ovat sanamuodoltaan laveita verrattuna nyt annettavaan erityissääntelyyn. On ongelmallista, jos hallituksen esityksestä ilmenevällä tavalla tulkinta näistä laveista valtuuksista on se, että finanssivalvonnan nykyvaltuudet eivät ’mahdollista Finanssivalvonnalle toimivaltuutta’ vaatia liikkeeseenlaskijaa julkaisemaan ’EU-asetuksen mukaisia asiakirjoja’ – kun tämä oikeus nimenomaisesti lain tasolla määritellään¹.

Seuraamusmaksun määräämistä koskeva sääntely

Hallituksen esitys sisältää muutosesityksen Finanssivalvonnasta annetun lain 41 §:n (Seuraamusmaksun määrääminen). Esitetyn muutoksen mukaan EU:n vihreitä joukkolainoja koskeva asetusta lisättäisiin lainkohdan 3 momenttiin säädökseksi, jonka rikkomista tulee seuraamusmaksun määrää arvioitaessa arvioida asetuksen 50 artiklan mukaan. Ymmärrämme tarpeen viitata EU:n asetukseen lainkohdan yhteydessä, mutta huomautamme, että EU:n asetukset ovat sellaisenaan voimassa olevaa oikeutta, ja niihin pitkällisesti viittaaminen Finanssivalvonnasta annetun lain yhteydessä vaikeuttaa lain luettavuutta.

¹ Laki finanssivalvonnasta 33 a §

FINANSSIALA RY

Hannu Ijäs